

Карысная сустрэча для харэографай

У Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі прайшоў міжнародны форум “Тэорыя і практыка развіцця харэаграфічнай творчасці”. Алайн сустрэліся навуковыя супрацоўнікі, вядучыя харэографы Беларусі і Расіі, кіраўнікі харэаграфічных калектываў, педагогі і спецыялісты ўстаноў дадатковай адукацыі. Пра што ішла размова, расказваем ніжэй.

Падзяка сваёй культуры

“Форум дазволіць вылучыць праблемныя пункты, абмеркаваць шляхі іх вырашэння. Ён паслужыць далейшаму развіццю танцавальнай творчасці навучэнцаў, павышэнню канкурэнтаздольнасці ўстаноў і прафесійных кампетэнтэй педагогаў, стварэнню новых запатрабаваных аб’яднанняў”, — адзначыла дырэктар НЦМТДІМ Надзея Васільчанка.

Сустрэча праходзіла два дні. У першы ўдзельніцаў чакалі выступленні па актуальных пытаннях развіцця дзіцячай і маладзёжнай харэаграфіі на сучасным этапе і майстар-класы ад вядучых харэографай. У другі дзень харэографы і педагогі працягнулі знаёміць са сваім вопытам у дзвюх секцыях: “Народна-сцэнічны танец” і “Сучасная харэаграфія: праблемы выкладання, пошук шляхоў вырашэння”.

Мастацкі кіраўнік заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь Дзяржаўнага ансамбля танца Беларусі Валянцін Дудкевіч упэўнены:

каб паставіць беларускі танец, трэба добра ведаць гісторыю. Хто мы такія, адкуль пайшлі, якія культуры на нас уплывалі. Варта ўключыць у свае нацыянальныя танцы элементы сучаснага руху. Гэта зацікавіць моладзь, дзяцей, будзе спрыяць развіццю мастацтва. Галоўнае — не перабольшыць. Можна рухацца ў бок тэатра танца. Цікавы напрамак, які ў першую чаргу нясе ў сабе змест.

“Галоўнае пытанне: захаванне беларускі народны танец з прысутнасцю этнічных асаблівасцей або сучасны танец яго паглыне? Раней я быў настроены песімістычна, але ў апошнія гады бачу, што моладзь больш актыўна цікавіцца сваёй культурай, гісторыяй. Людзі носяць вопратку з нацыянальнымі сімваламі, захапляюцца беларускай мовай”, — гаворыць Валянцін Дудкевіч.

Тэму асаблівасцей пастаноўкі твораў для дзяцей заклала загадчыца кафедры харэаграфіі, прафесар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў Святлана Гуткоўская. Яна адзначыла, што харэаграфічнае мастацтва дазваляе суперажываць пачуццям, настройм герояў, пашырае эмацыянальны дыяпазон дзяцей. Палярныя вобразы вучаць адрозніваць добрае і дрэннае, дабро і зло і асэнсоўваць тое, што адбываецца ў танцы.

Якімі павінны быць харэаграфічныя кампазіцыі для сучасных дзяцей? Па-першае, такімі, якія стымулююць іх эмацыянальнае развіццё, успрымальнасць да мастацтва, навакольнага свету, якія фарміруюць эстэтычны густ. Па-другое, канкурэнтаздольнымі. Ярка, цікава, дынамічныя творы змогуць утрымаць увагу дзяцей. Па-трэцяе, яны павінны мяняцца ў адпаведнасці з запытамі часу, як мяняюцца самі выканаўцы і гледачы.

Каб пастаноўка была цікавай для дзяцей, варта прытрымлівацца некалькіх правіл. Даступнасць разумення дзеянняў або сюжэту, разуменне і веданне тых герояў, якія з’яўляюцца. Захапляльнасць і відовішчаснасць, маляўнічасць касцюмаў, меладычная зразумелая музыка, незвычайныя атрыбуты і ўмераная працягласць. Для дашкольнага ўзросту — 2 мініуты, максімум 2.20. Для малодшага і сярэдняга школьнага ўзросту — не больш за 3 мініуты.

“Народны танцавальны і гульнявы фальклор — гэта багатая крыніца для стварэння цікавых, арыгінальных кампазіцый дзіцячых калектываў. У гульнявы фальклор уваходзяць дзействы, звязаныя з каляндарнымі або сямейнымі абрадамі, каляндарнымі і спартыў-

нымі гульнямі, забавамі, — расказвае Святлана Гуткоўская. — Усім, хто спрабуе зрабіць пастаноўку на аснове гульні, рэкамендуем том “Дзіцячы фальклор” з серыі “Беларуская” народная творчасць”, падрыхтаваны выдавецтвам Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, Інстытутам мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя Кандрата Крапівы. Там ёсць раздзел, дзе падрабязна апісваюцца дзіцячыя гульні, якія могуць паслужыць асновай для стварэння кампазіцыі. Многія ўзоры гульнявога фальклору накіраваны на дэманстрацыю і развіццё танцавальна-пластычных, акцёрскіх здольнасцей. Таму іх можна смела ўключыць у свае творы”.

Што важна для дзяцей-выканаўцаў, персанажамі многіх гульняў з’яўляюцца птушкі ці жывёлы. Крумак, курачка, чыжык, бусел, галубка, авечка, зайка, казёл, воўкі і інш.

Ёсць гульні, дзе галоўная тэма — земляробства, радзей адлюстравваюцца паляўнічы промысел і рыбная лоўля. “Ва ўсіх народных узорах выкарыстоўвалася пластычная імітацыя той ці іншай жывёлы ці птушкі. Якія ў іх звычкі, якія рухаюцца, заміраюць і г.д. Гэтую лексіку трэба выкарыстоўваць, бо дзеці дзіўным чынам ствараюць вобраз усяго, што бачаць побач. Гэта будзе цікава і танцорам, і гледачам”, — упэўнена Святлана Вячаславаўна. Для стварэння падобных твораў балетмайстар павінен добра ведаць першакрыніцу і ўзор танцавальнага або гульнявога фальклору свайго народа.

План дзеянняў

Алгарытмам пастаноўкі танцавальнага твора падзяліўся Аляксандр Апалонаў з Санкт-Пецярбурга. Ён са сваёй жонкай Надзеяй ўдзельнічаў у “Танцах без правіл” на ТНТ, “Танцуюць усе” на СТБ, “Танцах” на ТНТ, дзе пазней яны сталі запрашанымі харэографамі. Такі вопыт дазволіў скласці свой план стварэння кампазіцыі.

Аляксандр Віктаравіч раіць спачатку вызначыцца, для каго будзе твор. Якога ўзросту ваш глядач, якога сацыяльнага становішча, у якой культуры ён вырас, у якім асяроддзі зараз жыве, яго інтарэсы, каштоўнасці і г.д. Калі вы выразна бачыце сабе гэтую групу гледачоў, тады будзе больш зразумела, якія інструменты падабраць для данясення сваёй думкі. Далей можна рухацца па прапанаваных пунктах і пры неабходнасці мяняць іх паслядоўнасць.

Крок 1. Вызначыце ідэю, тэму, звышзадачу і жанр. Ідэя — што я хачу сказаць гледачу? Гэта павінна быць лаканічна сфармуляваная для сябе думка. Тэма — на прыкладзе чаго я буду гэтую думку даносіць гледачу? Звышзадача — для чаго гледачу глядзець пастаноўку? Што ён павінен адчуць або зразумець пасля прагляду? Жанр — каме-

дыя, трагедыя, драма і г.д. Выкарыстоўваюцца звычайныя тэатральныя або кінематаграфічныя жанры.

Крок 2. Правядзіце кастынг і вызначыцеся з тымі, хто будзе ўдзельнічаць у пастаноўцы. “Па правілах, гэты крок павінен быць пасля таго, як вы прыдумалі сцэнарый і сюжэтную лінію, але ў аматарскіх калектывах усё адбываецца наадварот. Вы спачатку глядзіце, хто ў вас ёсць, а потым прыдумваеце, як гэта можна выкарыстаць, — тлумачыць харэограф — Правялі кастынг, вызначаемся з танцорамі. Мая прынцыповая пазіцыя — нельга браць усіх танцораў, таму што гэта шлях забяўляльных устаноў, калі бацькам трэба паказаць, чаму навучылася іх дзіця. Калі вы робіце сцэнічны твор для гледача, то павінны яго паважаць і падбіраць выканаўцаў, якія могуць выразна і зразумела данесці вашу думку”.

Крок 3. Напішыце сюжэт, вызначыце персанажаў, канфлікт, падзеі, абдумайце рэжымі і дзеянні. Гэта не абавязкова канкрэтныя рэчы, нахштальт “Калабок пакаціўся і сустрэў Лісу”. Гэта можа быць абстрактнае апісанне: тут старт, потым мы перамяшчаемся туды, там адбываецца тое і г.д. На гэтым жа этапе трэба вызначыцца, якім будзе персанаж, яго асноўныя характарыстыкі. Варта скарыстацца дапамогай фокус-групы, каб сваё ўласнае бачанне ўраўнаважыць бачаннем збоку. Фармулюецца ўсё на словах.

У кожным творы павінен прысутнічаць відэаочны канфлікт. Гледачу неабходна зразумець, што не так лёгка дасягаецца мэта, у галоўнага персанажа ёсць перашкода і, дзякуючы яе пераададленню, ён мяняецца.

Крок 4. Падбярыце музыку, якая адпавядае сюжэту. Аляксандр Апалонаў рэкамендуе не выкарыстоўваць тое, што ўжо выкарыстоўваюць мільёны іншых, таму што гэта адсылае да іншых работ. І не браць трэкі з вакалам, асабліва на зразумелай аўдыторыі мове. У такім выпадку танцоры становяцца ўпрыгажэннем да песні, а ім важна выказаць сваю думку.

Крок 5. Адпраўцеся ў танцавальны клас з тымі выканаўцамі, якіх адабралі на кастынг, спрабуйце развесці малюнак,

Крок 6. Стварыце лексіку. Падбярыце словы, якія стануць тэкстам. Няправільна падбранае рухі цела могуць зрабіць так, што закладзены сэнс гледачы прачытаюць зусім інакш.

Крок 7. Зрабіце чарнавік, правядзеце логіку падзей і дзеянняў. Чарнавік лепш зняць на відэа і паказаць фокус-групе (звычайным гледачам, мэтавай аўдыторыі нумара). Іншы чалавек свежым поглядам паглядзіць пастаноўку і скажа, чаго ён не разумее, дзе знікае сувязь і г.д. Тады атрымаецца пазбегнуць непрыемнай сітуацыі, калі харэограф паехаў з танцам на конкурс і зваротную сувязь, якую трэба слухаць на этапе стварэння нумара, атрымаў пры абмеркаванні журы.

Крок 8. Дарабіце лексіку і ўнясіце карэктывы, якія атрымалі пры зносінах з фокус-групай. У працэсе стварэння могуць мяняцца тэма, ідэя, сюжэт. Галоўнае, каб гэтыя складнікі ў выніку прысутнічалі.

Крок 9. Прыдумайце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Назва — важная частка твора. Рухі не маюць канкрэтнага сэнсу, кожны прачытаецца па-свойму. Назва дапамагае чалавеку сарыентавацца. Яна павінна не літаральна перадаваць сэнс, а накіроўваць у бок думкі.

Крок 10. Адточвайце выкананне, выберыце дату прэм’еры, правядзіце фінальную рэпетыцыю. Дэдлайн для харэографай неабходны. Калі яго няма, твор можа стварацца гадамі.

Крок 11. Прэм’ернае выступленне. Пасля яго ўносяцца карэктывы для наступнага выступлення або пачынаецца работа над новай кампазіцыяй.

Крок 12. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 13. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 14. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 15. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 16. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 17. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 18. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 19. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 20. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 21. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 22. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 23. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 24. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 25. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 26. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 27. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 28. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 29. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 30. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 31. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 32. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 33. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 34. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 35. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія ездзяць на конкурсы, трапляюць ва ўмовы, дзе нельга ўвогуле выбудоўваць святло”.

Крок 36. Вызначыце назву, вызначыцеся з касцюмамі і напішыце светлавую партытуру. “Пытанне з касцюмамі і светлавой партытурай мы павінны ўлічваць і раней, таму што яны могуць перашкаджаць руху, — расказвае Аляксандр Апалонаў. — Калі святло з’яўляецца важным выразным сродкам і ад яго залежыць, як глядач будзе ўспрымаць нумар, то на этапе стварэння малюнка трэба ўяўляць, дзе ён будзе, як ён будзе пабудаваны і г.д. Мы гэта вынеслі амаль у канец, бо калектывы, якія езд